

следственной ситуации, позволяющей проверить наличие или отсутствие преступного события, обнаружить еще «горячие следы» преступления, оперативно их проанализировать, выдвинуть и проверить версии о виновном лице, использовать фактор внезапности, организовать поиск и задержание подозреваемого. Эта ситуация отличается высокой динамичностью и максимальной концентрацией всех сил, технико-криминалистических и тактических средств и приемов, поскольку чревата утратой носителей доказательственной информации или ее искажением, сокрытием следов и виновных лиц.

Последующий этап расследования начинается с анализа полученной на начальном этапе информации, ее синтеза, оценки степени выполнения поставленных задач, разработки программы, методов и средств решения всех задач по конкретному уголовному производству. Этот этап характеризуется значительной протяженностью, использованием всего арсенала следственных и негласных следственных действий, оперативных мероприятий, экспертных исследований, а также их комплексов – тактических операций. На заключительном подэтапе подводятся итоги расследования, оцениваются результаты выполнения поставленных задач, полнота и достоверность полученных доказательств, проводятся, при необходимости, дополнительные следственные действия, после чего принимается процессуальное решение по данному производству в соответствии со ст. 283 УПК Украины.

Таким образом, процессуальные границы выделенных этапов определяются началом и окончанием досудебного расследования. Что касается границы между начальным и последующим этапам, то она определяется криминалистической оценкой завершения возможностей неотложного выявления доказательственной информации «по горячим следам», ее фиксации и изъятию, а также по обнаружению и задержанию подозреваемого.

Выделенные принципы периодизации расследования, краткий криминалистический анализ ее содержания и структуры не исчерпывают данную проблему и заслуживают дальнейшего глубокого исследования.

Аркуша Л.І.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри криміналістики, доктор юридичних наук, доцент*

ДЕЯКІ ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОБСТЕЖЕННЯ ПУБЛІЧНО НЕДОСТУПНИХ МІСЦЬ, ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ

Аналіз змісту статті 267 КПК України дає можливість визначити обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи як негласну слідчу (розшукову) дію, яка полягає у обстеженні публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи шляхом таємного

проникнення до них, у тому числі з використанням технічних засобів, з метою:

- 1) виявлення і фіксації слідів вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, речей і документів, що мають значення для їх досудового розслідування;
- 2) виготовлення копій чи зразків зазначених речей і документів;
- 3) виявлення та вилучення зразків для дослідження під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину;
- 4) виявлення осіб, які розшукуються;
- 5) встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи (Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 13. 04. 1912 р. № 4651-VI. – Електрон. дан. (6 файлів). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрану).

Зазначена негласна слідча (розшукова) дія може здійснюватися у:

– публічно недоступних місцях до яких неможливо увійти або в яких неможливо перебувати на правових підставах без отримання на це згоди власника, користувача або уповноважених ними осіб (ч.2 ст. 267 КПК України);

– житлі особи, тобто приміщенні, яке знаходиться у постійному чи тимчасовому володінні особи, незалежно від його призначення і правового статусу, та пристосоване для постійного або тимчасового проживання в ньому фізичних осіб, а також всі складові частини такого приміщення (ч.2 ст. 233 КПК України);

– іншому володінні особи, тобто транспортному засобі, земельній ділянці, гаражі, інших будівлях чи приміщеннях побутового, службового, господарського, виробничого та іншого призначення, які знаходяться у володінні особи (ч.2 ст. 233 КПК України)

Згідно змісту ч. 3 статті 267 КПК України неможливо проведення обстеження приміщень, які спеціально призначені для утримання осіб, права яких обмежені відповідно до закону (приміщення з примусового утримання осіб у зв'язку відбуттям покарання, затримання, взяттям під варту тощо), тому що вони мають статус публічно доступних.

Обстеження шляхом таємного проникнення до публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи з метою, означеною вище, проводиться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої в порядку, передбаченому статтями 246, 248, 249 КПК України. Цьому передує складання слідчим клопотання про дозвіл на обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи з подальшим узгодженням з прокурором (на підставі ст.ст. 246, 248-250, 270 КПК України).

Згідно п. 5 частини 1 статті 267 КПК України для проведення аудіо-, відеоконтролю особи (ст. 260 КПК України) необхідно здійснити обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи

шляхом таємного проникнення до них, після чого встановити технічні засоби аудіо– та відеоконтролю особи.

Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи здійснюється на підставі клопотання слідчого, узгодженого з прокурором, або клопотання прокурора до слідчого судді про дозвіл на проведення обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи з метою встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи та клопотання слідчого, узгодженого з прокурором, або клопотання прокурора до слідчого судді про дозвіл на проведення аудіо-, відеоконтролю особи у зазначених місцях.

Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи може здійснювати слідчий або оперативний підрозділ за його письмовим дорученням в порядку ст. 41, 246 КПК України. Але слід зазначити, що необхідність використання спеціальних технічних знань при обстеженні публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи з метою встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи, обумовлює обов'язкове застосування можливостей спеціальних оперативно-технічних підрозділів.

За результатами її проведення відповідно до вимог ст.ст. 104, 106, 252 КПК України складається протокол, який з додатками не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення цієї дії передається прокурору для подальшого збереження отриманих під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій речей і документів, які планує використовувати у кримінальному провадженні (ст. 252 КПК України).

Комисарчук Р. В.

*Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
доцент кафедры криминалистики, кандидат юридических наук*

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОЛЖНОСТНЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ

На фоне общей стратегии борьбы с преступностью борьба с криминальными посягательствами, совершаемыми должностными лицами органов государственной и коммунальной власти, имеет особую актуальность и значимость. Отличительной чертой преступности среди должностных лиц является их коррупционный характер, что требует адекватного реагирования государства и правоохранительных органов. Причем официальная статистика далеко не всегда отражает реалии истинного бедствия. По мнению криминологов, удельный вес учтенной коррупционной преступности в стране колеблется лишь в пределах 1-5 %, в действительности же совершается до 700 тис. таких преступлений, которые ежегодно укрываются от выявления и учета. Сегодня явно недостаточно комплексных исследований правовых и криминалистических средств борьбы с анали-